

11 KONST AKTUELLT DALSLAND

AKTUELLA UTSTÄLLNINGAR OCH PROJEKT PÅ DALSLANDS KONSTMUSEUM 23/7–11/9 2011

ANNAN.KONST SOM GÖRS ÄNDÅ

Det finns konst. Och så finns det ANNAN KONST. Det vill säga den konst som skapas utanför konstetablissemanget, av människor som inte är utbildade konstnärer, men som skapar för att det är en nödvändig del av livet. Folkkonst, om man så vill.

Bengt Falk

Nu har den här konsten kommit till Dalslands konstmuseum och det är Postfuturistiska sällskapet som står för presentationen. Utställningen har flera dalsländska bidrag. Bland annat måleri av Lisa Eriksson och träsnideri av Gunnar Bertilsson från Brålanda. Han var jordbrukare, efter pensioneringen satte han igång att tälja sällsamt levande figurer. Han hade hela huset fullt.

Borghild Håkansson och Staffan Backlund heter personerna bakom Postfuturistiska sällskapet. Båda är

passionerade samlare av denna annorlunda konst, som ibland kallas outsider art eller vardagskonst, och som i stort sätt aldrig recenserades på tidningarnas kultursidor.

Fast nog har det blivit lite ändring på det de senaste åren. I kölvattnet på den stora nordiska utställningen »Annan konst«, som Borghild Håkansson och Staffan Backlund skapade 2009 och som visades på Göteborgs konstmuseum, i Norge och Finland, och avslutades på Liljevalchs konsthall i Stockholm.

De letade upp och sammanförde

alla dessa unika konstutövare och deras föremål, närmare 350 objekt, från fullskaliga plåtkameler, till hemsnickrade moskéer, vilda broderier och färgspråkande tavlor till en utställning som fick en jättepublik. Nu går de vidare och presenterar nya namn och konst från de egna samlingarna.

Men stopp ett tag, är detta verkligen konst? Hör det hemma på ett museum?

–Det är ointressant om man kallar det konst eller inte. Att det berör, är det viktiga. Alla är konstnärer på ett eller annat sätt. Man får akta sig så att konsten inte bara blir en angelägenhet för de utbildade. De här uttrycken är minst lika intressanta. Men vi gör våra egna kvalitetsbedömningar, vi ställer bara ut det vi själva gillar, säger Staffan Backlund.

–Skapandet är en del i allt mänskligt liv, från matlagning till att uppfostra barn, skriva och att syssla med det visuella, menar Borghild Håkansson.

Den här konsten görs inte för gallerier, eller för att man vill sälja. Den görs för sin egen skull, av människor som på detta sätt utforskar världen och vad det är att vara människa. De kopierar inte, de upprepar inte, säger Staffan och Borghild och så berättar de om »Kello«, (de fick lova att aldrig avslöja vare sig hans namn eller adress om de ville ha honom med i utställningen) som bor i skogen i Västergötland, där skapar han sina stora träskulpturer.

»Konsten är ett mysterium och låt den

vara det« står det på en av Kellos snidade deviser i hemmet som den världsberömda fotografen Lars Tunbjörk

fångat i bilder, och som också ingår i utställningen. Borghild och Staffan instämmer i påståendet.

–Konstvärlden står i vägen för konsten, den blockerar för så många männis-

Victor Olsson

kor. Det är viktigt att våga tro att man kan, och bejaka det, säger Staffan Backlund och så uppmanar han alla som har en okänd konstnär i sin närhet att respektera denne och inte slänga bort vad han eller hon har gjort.

–Det händer ofta att vi får ett tips, men kommer fram för sent, personen kan just ha dött och släktingarna tycker att det där krafset var väl ingenting, han var ju inte utbildad konstnär. Och så slänger de bort allt.

Gör inte det!

Utställningen pågår t.o.m. 11 september 2011.

Eila Leino

Konstnärerna Bengt Johansson och Eva Skogar gick båda på Valands konstskola i början av 1970-talet. Då skulle alla måla socialrealistiskt och politiskt. Men de gick sina egna vägar och hittade de bästa motiven i det näraliggande, då liksom nu. Bengt Johansson målar flödigt och varmt i olja på duk. Eva Skogar tecknar mest; känsligt, tunt och återhållsamt. Båda arbetar gärna på plats utomhus, mitt i naturen. För att få luft och ljus!

TRÄD OCH MODIGA MÄNNISKOR

Ur serien »Under tiden«

Eva Skogars motiv är träd och människor. Och så har det varit, konsekvent, från tidiga ungdomsår fram till idag. Också när hon gick på Valands konst-

skola på Lindholmen i Göteborg 1966–72 och med stor vända stod emot den tidens dominerande trend av politiskt måleri. Kamrattrycket på skolan var hårt, berättar Eva Skogar. Den som inte var med, var emot.

– Men jag klarade mig, jag »dokumenterade Lindholmen«, det var okey.

Eva Skogar ler mildt åt minnet. Det var inte lätt att vara naturmålare på den tiden. Det är bättre idag. Åldern och självständigheten gör sitt.

Eva Skogar är född i Ludvika och har växt upp i Karlskoga. Men hon bor sedan lång tid tillbaka i Nösslinge by, mitt inne i skogen, några mil från Ullared i Halland. Här öppnar sig landskapet plötsligt mot en sjö. Till vänster ligger den röda kyrkan (ett av hennes första uppdrag var att måla av den – så träffade hon sin blivande man och blev kvar i bygden!) och till höger långt bort mot berget ligger gården – Evas mans morföräldrarhem och som sedan blev hennes.

Evas man Rune var skogsägare, han dog i april i år efter en lång tids sjukdom och nu är hon ensam med hunden

»Grön vass«

Pontus, gården och skogen. En dotter har utbildat sig till agronom och är på väg hemåt.

Men ensamheten besvärar henne inte. Här har hon sitt motiv rakt utanför husknuten och hon studerar det på plats. Gör ofta långa serier av samma träd, i olika ljus och i olika väder och årstider. Oftast tecknar hon i kombination med pastellfärg och andra kriterior.

–Ett träd är inget statistiskt, det förändrar sig hela tiden, det är det som är så fascinerande. Träd är som människor, man har relationer till dem, säger Eva Skogar.

Hon har gett ut två böcker, båda innehåller teckningar av människor som betyder något för henne. Inte personliga vänner, utan personer som hon valt, för att de visat prov på civilkurage eller står för något viktigt.

Den första boken heter »JAG/DU 20 systrar och bröder i Varbergs kommun 1966–99«. I text och bild berättar hon om

20 människor i kommunen.

Den andra boken heter »VAD DU SER. Ansikten och röster om flykting-skap« och den kom till 2009. Eva Skogar hade några år tidigare, genom Rosen-grenska stiftelsen, fått möjlighet att sitta med och teckna vid läkarsamtal med flyktingar som levde gömda. Boken åtföljs av ett appendix med texter och fakta, och hon hoppas att boken ska användas i skolan.

–Teckningarna kan förhoppningsvis förmedla utsatthet och väcka känslor, säger Eva Skogar och menar att hon jobbar politiskt på sitt sätt;

–Människovärde och miljöfrågor, det är väl också politiska frågor?

Inspiration och utgångspunkt till sitt arbete söker hon också i litteraturen. Filosofen Martin Buber är ett namn hon ofta återkommer till. Och ett citat av Wittgenstein finns på baksidan av första boken:

»Modet, inte skickligheten, inte ens inspirationen, är det senapskorn som växer upp till ett stort träd.«

»Gömd flykting«

»DET BARA BLIR«

Bengt Johanssons ateljé

Han har målat Vänersborgs största väggmålning. Nyss fick han det prestigefulla Olle Skagerforsstipendiet och våren 2012 ställer han ut i New York. Möt Bengt Johanssons oavbrutna målarglädje som flödat i mer än 40 år.

Bengt Johanssons mamma kom från Erikstad i Dalsland och hon blev över hundra år! Goda gener för ett långt liv alltså. Själv har han just fyllt 70, och är upprymd som ett lyckligt barn när han visar mig runt på gården och hemmet i före detta Långaveka skola på slätten nära havet och Glommen i Halland.

Det är varmt och solen skiner på rosor och pelargoner, i glasverandor och syrenbersåer, i ateljéer och små röda hus, där Bengt Johansson har sina ständigt pågående projekt.

– När jag inte vet vad jag ska göra, då går jag ut här och hackar lite grand. Blir det bra, ja, då fortsätter jag, eller så låter jag det ligga till sig ett tag till, för-

klarar Bengt och får konstnärskapet att låta som en enkel och rolig lek. Anslaget är varmt mänskligt och ofta underfundigt humoristiskt. Mest målar han, men det har blivit en del skulpturer också.

Bakom häcken står förrådet av stenar på träpallar; marmor och svart diabas. Små skulpturer, utkast, skisser till skulpturer som blivit verklighet, eller som bara prövats som idé. Ett lager av gamla cyklar står staplade vid varann, en gammal spark, och så den vita husbilen, den har han när han åker ut och målar. Senast var han på Irland. Snart bär det av upp till Bohuslän och Dalsland.

Inne i själva skolhuset ligger målarateljén. På staffliet står ett ännu ofärdigt motiv; hönorna som gick fritt omkring i trädgården tidigare.

Han pekar på målningen av det gamla dragspelet.

– Titta där, två ansikten. Dom har inte jag målat! Det är det som är det fina, ett

måleri växer fram av sig själv medan jag blandar färgen, man vet inte riktigt hur man gjort, säger Bengt Johansson och skrattar finurligt.

Sen talar han om ljuset, hur olika det är, på olika platser.

– I Frankrike ser det likadant ut hela tiden. Men här hemma har vi ett vandrande ljus. Ena stunden är det sol, och rätt var det är, kan det snöa! I Dalsland är ljuset djupare, mer melankoliskt, och här ner i Halland, med sanden, har vi ett torrare ljus.

– Bengt är väldigt energisk, säger hans hustru Gunilla, när vi sitter ner ett ögonblick vid kaffekoppen och Bengt tändar en cigarett.

Själv säger han: »En får bara jobba på« och så föder det ena det andra.

Det har blivit mängder med utställningar under åren. Och utsmyckningsuppdrag, i Göteborg, Mölndal, Falkenberg ... det senaste levererades i våras,

«Gitarren»

«I köket II»

en skulpturgrupp »Knopp blomma löv« till entrén i den nyinriggda psykiatriska kliniken vid Varbergs sjukhus.

Bland de häftigaste – åtminstone i storlek – kan nog räknas monumental-målningarna i hemstaden Vänersborg. Den största mäter 12 x 9 meter och gjordes på uppdrag av Vänersborgs sparbank. En lite mindre finns på kommunalhusen, den gjorde han i början på 70-talet, då han fortfarande var elev vid Valands konstskola. En 29-årig arbetarpojke från Vänersborg som hade många olika jobb innan han tog steget att förverkliga konstnärsdrömmen. Den som började gro redan när han var elva och fick choklad av sin lärarinna för han ritade så bra.

Vad tyckte han om det politiska klimatet på Valand då? Var det jobbigt?

– Nej, det var ju helt naturligt att det var som det var. Skolan och eleverna var som ett lackmuspapper av skedet i Sverige då. Och det var snälla killar, men jag kunde inte riktigt ta allt vad de sade på allvar, jag var ju rätt mycket äldre och hade andra erfarenheter.

Bengt Johansson skrattar åt minnet och säger att han nog alltid haft väldigt lätt att se det positiva i tillvaron.

– Folk är glada i konst. Det har jag förstått och det räcker för mig.

KONST I MINIFORMAT

I Galleriet visar konstnärer från Dalslands Konstnärsförbund sin återkommande utställning av konst i miniformat. I år är det 25 x 25 centimeter som gäller.

–Det kan vara svårt att uttrycka något på en allt för liten yta, då är det lättare med lite större som i år, säger Elisabeth Wennberg, konstnär och nybliven ordförande i Dalslands Konstnärsförbund som är en anrik institution. Den bildades redan 1935. Då hette man Dalslands Konstförening och omfattade både konstnärer och konstintresserade.

1957 kom den särskilda konstnärssektionen till, den som idag heter Dalslands Konstnärsförbund. Båda föreningarna existerar fortfarande i nära samförstånd. Konstföreningen har 800 medlemmar och Konstnärsförbundet har 45 medlemmar.

–Vi är »särbo men lyckligt gifta«, säger Elisabeth Wennberg och berättar att Konstföreningen ofta står ofta som arrangör av utställningar där Förbundets konstnärer medverkar, som till exempel denna på Dalslands konstmuseum, eller Sommarsalongen som arrangerats varje år sedan 1964 i Dals Långed.

Förra året firade föreningen 75-årsjubileum. Då ställde man ut på Swedish American Museum i Chicago, USA.

UTSTÄLLNINGAR I HÖST

17 september–11 december

I årets sista utställningsperiod visar vi en stor utställning med verk av **Gunnar Larsson** 1892–1970. Hans finstämda akvareller tar fram en alldeles egen beskrivning av ett Dalsland i milt, stillsamt ljus.

K G Bratt

Gunnar Larsson

I Galleriet har vi nöjet att visa nytt måleri av **K G Bratt**.

Välkommen!

Helen Backlund, museichef

**Öppettider
under denna period:**

Juli–14 aug: alla dagar kl 11–18

15 aug–okt: ons–sön kl 11–17

Produktion: Dalslands konstmuseum

Texter: Anna-Stina Lindén Ivarsson

Form: Sara Lund, Reform

VI ÄR ETT REGIONALT

**KONST
FÄSTE**

VI ÄR EN AV ÅRSTÄLLNINGARNA

Bonaparte
MUSEICAFFÉ

DALSLANDS
KONSTMUSEUMS
VÄNFÖRENING

**Dalslands
konstmuseum**

Upperud

464 40 Åsensbruk

0530-300 98

www.dalslandskonstmuseum.se

Museet stöds av Västra Götalandsregionen,
Melleruds kommun, sponsorer och vänförening.

PROVE
management